

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/42/2015
Identifikačné číslo spisu:	3110011632
Dátum vydania rozhodnutia:	09.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3110011632.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí 9. septembra 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného Q. Z. pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 5T 75/2010, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Branislava Mikitu, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. novembra 2012, sp. zn. 2To 62/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného Q. Z. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 3. apríla 2012, sp. zn. 5T 75/2010, bol obvinený Q. Z. uznaný za vinného zo spáchania zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 10. augusta 2010 o 23.50 hod. v Trenčíne po predchádzajúcom telefonickom dohovore prišiel za poškodenou X. R. do bytu č. XX, na ulici G. č. X, za účelom poskytnutia sexuálnych služieb od nej za peňažnú odplatu, kedy ho poškodená X. R. vpustila do tohto bytu, a potom čo od neho najskôr pýtala peniaze, obvinený ju utvrdzoval, že jej potom zaplatí, a potom čo takýmto návrhom nesúhlasila bez toho, aby si toho poškodená X. R. všimla, vytiahol z vrečka krátkych nohavíc, ktoré mal v tom čase už vyzlečené, skladací nožík, ktorého otvorenú čepeľ priložil k jej ľavému lícu a takouto hrozbou bezprostredného násillia, ako aj následne tlačením rúk na jej telo, v snahe vynútiť si od nej sex, donútil poškodenú X. R. k tomu, že táto z obavy o svoje zdravie a život napokon súhlasila s opakovaným orálnym sexuálnym stykom, keď obžalovaný pritom vnikal aj prstami svojej ruky do jej genitálií, pričom k zraneniu poškodenej nedošlo.

Okresný súd obvinenému Q. Z. podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania podaného obvineným Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 27. novembra 2012, sp. zn. 2To 62/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Trenčín vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, teda že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku, teda že proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Obvinený v dovolaní namietal, že celý trestný čin je vykonštruovaný. Orgány činné v trestnom konaní ho hneď v úvode trestného stíhania považovali za vinného, ako to vyplýva aj zo zápisnice o jeho výsluchu z 11. augusta 2010. Podľa jeho názoru postupom OČTK došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom, pretože vôbec nevypovedal v procesnom postavení svedka, hoci Trestný poriadok určuje, že pri začatí trestného stíhania musí byť podozrivý vypočutý v procesnom postavení svedka a až potom po vznesení obvinenia v procesnom postavení obvineného.

Ďalšie pochybenie zo strany OČTK videl v tom, že k zápisnici o výsluchu poškodenej z 11. augusta 2010 je dopísaný dodatok k výpovedi z 3. septembra 2010, hoci takéto dopisovanie do výpovede zákon nepripúšťa. Obvinený tiež poukazoval na nezákonný postup OČTK v súvislosti s konfrontáciou medzi ním a poškodenou, ktorá mala byť vykonaná ešte predtým, ako mu bolo vznesené obvinenie. Tiež namietal, že uznesenie o vznesení obvinenia mu nemohlo byť doručené 11. augusta 2010 tak, ako to vyplýva z doručenky, nakoľko sa v tom čase nachádzal v CPZ.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku videl obvinený v tom, že OČTK zle vyhodnotili právnu kvalifikáciu skutku, pretože si poplietli Trestný zákon a poriadok so zákonom o sociálnom zabezpečení. Z trestného činu ho usvedčuje iba výpoveď poškodenej, ktorá nezákonne poskytovala sexuálne služby, takže jej výpoveď nie je možné považovať za relevantnú.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku obvinený uviedol, že vyšetrovateľ si nepreveril skutočnosti a dôkazy tak, ako mu to prikazuje zákon o Policajnom zbore. Keby chcel náležite objasniť skutkový stav veci bez pochybností, tak by podrobil svedkyňu psychologickému vyšetreniu, lebo lekárske vyšetrenie poukazovalo na to, že poškodená žiadne zranenia nemala.

Vzhľadom na uvedené žiadal, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, v celom rozsahu zrušil a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadrila aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín, ktorá považovala rozhodnutia súdov prvého aj druhého stupňa za zákonné a správne, a preto navrhla aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3

Trestného poriadku); dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/, písm. k/ Trestného poriadku.

Obvinený namietal, že postupom orgánov činných v trestnom konaní ako aj súdov, došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že nebol vypočutý v procesnom postavení svedka, najvyšší súd konštatuje, že orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade so zákonom, keď po začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku neodkladným a neopakovateľným úkonom (obmedzením osobnej slobody) vypočuli Q. Z. najskôr v procesnom postavení zadržaného podozrivého a následne po vznesení obvinenia v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku ho vypočuli v procesnom postavení obvineného.

Nemožno sa stotožniť ani s námietkou obvineného ohľadom nedoručenia uznesenia o vznesení obvinenia. Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že obvinený prevzal uznesenie vyšetrovateľa ČVS: ORP-1060/OEK-TN-2010 o vznesení obvinenia 11. augusta 2010, čo potvrdzuje jeho vlastnoručný podpis na doručení. Skutočnosť, že sa mal v čase doručenia nachádzať v CPZ nevylučuje možnosť doručiť mu predmetné uznesenie.

Čo sa týka doplnenia zápisnice o výsluchu poškodenej X. R., najvyšší súd sa stotožnil s námietkou obvineného, že dodatočné vypočutie poškodenej 3. septembra 2010 malo byť zaprotokolované formou novej zápisnice o jej výsluchu, avšak v danom prípade bola poškodená vypočutá len k tomu, či si uplatňuje voči obvinenému nárok na náhradu škody. Spôsob zaprotokolovania jej výpovede teda žiadnym spôsobom neporušil právo obvineného na obhajobu.

Vo vzťahu k námietke obvineného týkajúcej sa nesprávne vykonanej konfrontácie, najvyšší súd konštatuje, že námietka obvineného je čiastočne dôvodná. Konfrontáciu v zmysle § 125 Trestného poriadku možno vykonať, ak výpoveď obvineného v závažných okolnostiach nesúhlasí s výpoveďou spoluobvineného alebo svedka a rozpor nemožno vyjasniť inak, môže byť obvinený postavený tejto osobe tvárou v tvár. Z uvedeného analogicky vyplýva, že konfrontácia sa vykonáva až po vznesení obvinenia voči konkrétnej osobe. V tomto smere orgány činné v trestnom konaní pochybili, keď vykonali konfrontáciu Q. Z. s poškodenou ešte v čase, keď voči nemu nebolo vznesené obvinenie. Súd však pri rozhodovaní vychádzal z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a na túto konfrontáciu neprihliadal, preto ani v tomto prípade nie je možné konštatovať, že by došlo zásadným spôsobom k porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Z odôvodnenia dovolania je zrejmé, že obvinený namieta predovšetkým zistený skutkový stav a spôsob, akým súdy prvého a druhého stupňa v napadnutom konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Trestného poriadku je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu

skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Trestného poriadku. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námetka nesprávnosti skutkových zistení, námetka proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Nie je možné, s poukazom na dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Dovolací súd môže posudzovať len to či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný, aplikovali správne ustanovenia trestného zákona.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné subsumovať pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku obvinený opätovne namietal zistený skutkový stav a postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorí sa nezaoberali obstaraním potrebných dôkazov na objasnenie skutkového stavu.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Trestného poriadku je skutočnosť, že proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Námietky obvineného však nezodpovedajú uvedenému dovolaciemu dôvodu, ale opäť sa zaoberajú nesprávnym zistením skutkového stavu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu. Týmito námietkami sa však už najvyšší súd v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia bližšie zaoberal.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.